

Koszovói amatőrök a Polarisban

Május 1-én elektronikus levél érkezett a Koszovói Csillagászklub (Klubi i Astronomëve Amatorë të Kosovës) vezetőjétől, Suhel Ahmetitől. Jelezte, hogy egy társával a közeljövőben Budapestre látogatnak, és mivel rövidesen tervezik az első, minden érdeklődő számára elérhető bemutató csillagvizsgáló megnyitását Pristinában, szívesen találkozoznának a magyar egyesület tagjaival, beszélgetnének a mozgalmi életéről, bemutató csillagászatról, csillagvizsgáló-üzemeltetésről, felszerelésről, és mindenféle csillagászati kérdésről.

Molnár Péter és Suhel Ahmeti a Polaris kupolájában (a Koszovói Csillagászklub felvételei)

Úgy alakult, hogy május 16-án kora délután én fogadhattam őket a Polaris Csillagvizsgálóban. Suhel és társa rendkívül közvetlen, barátságos ember, bár angolul csak Suhel beszél. Körbevezettem őket, meséltem a csillagvizsgáló történetéről, mindennapjainkról, izgalmasabb,

érdekesebb, lélekemelőbb élményeinkről. Természetesen a legtöbb időt a „kúpolásban” töltöttük (ők is így mondják, csak hosszú ú-val), ahol több felvétel is készült, nagy tisztsést aratott a 20 centiméteres refraktor.

Érdekes élmény volt a beszélgetés során megtapasztalni a két helyszín közötti különbségeket és hasonlóságokat. Mi már szinte elfelejtettük azt a korszakot, amikor még nem léteztek távcsőboltok, amikor még gazdasági (és politikai) határ választott el minket a távcső-kánaántól, távcsövet, de akár távcsöves szakirodalmat beszerezni

A pristinai bemutató csillagvizsgáló a 70-es években létesült – hamarosan ismét megnyitja kapuit

tőlünk nyugatabbról szinte lehetetlen volt. Suhel elmondása szerint ez nekik még a mai valóság: nincs még távcsőbolt Koszovóban, külföldről behozni bármit is pedig meglehetősen bonyolult, mivel az ország még nem tagja az EU-nak. Ennek következtében műszereiknek nagy részét adományként

kapják, elsősorban egyesült államokbeli amatőrök segítségével. A különbségeken túl azonban jóval több hasonlóságot fedeztünk fel: számos tag és nem tag segíti munkájukat. Csillagvizsgálójuk egy „közösségi

hogy mindannyian ugyanazon a törekeny, kék bolygón élünk. Végeznek járdacsillagászati munkát is, látogatják a kisebb településeket, együtt örülnek a távcsöves látványra rácsodálkozó érdeklődőkkel. Az ilyenkor

A Koszovói Csillagászklub többnemzetiségű csillagásztáborának résztvevői

házban” található, így sok ember fordul meg benne, már el is készültek a vendégeket fogadó recepciós résszel – rendkívül sok önkéntes munkával. Büszkén emelte ki, hogy például a mozaiktechnikával készült padlózatot Koszovó leghíresebb mozaikművésze készítette el, természetesen ingyen és bérmentve. A kupolába felvezető csigalépcső falán levő galaxis-festményt pedig saját kezűleg alkották. Pillanatnyilag éppen szorítja őket a határidő: június közepére-végére tervezik a nagy megnyitót, de a főműszer még nem érkezett meg – reméljük, hamarosan felszerelhetik, és a nyitás nagy sikerrel megtörténhet.

Földrajzilag és kulturálisan is viszonylag távol vagyunk egymástól, mégis szinte ugyanazokat a gondolatokat fogalmaztuk meg: milyen jó lenne, ha legalább az alapcsillagászati oktatás része lenne a tantervnek; ha minden gyereket elhoznának legalább egyszer egy bemutató csillagvizsgálóba – és úgy általában, ha az emberek ráébrednének,

rendszeresen elhangzó (kissé ugyan amerikai) „wow!” felkiáltást pedig mottójukká választották, ez fogadja a látogatókat majd a csillagvizsgálóban. Járdacsillagászati munkájuknak van egy különleges vonatkozása: a nemzetiségi konfliktusoktól ma sem mentes régióban kifejezett céljuk, hogy főképpen szerbek által lakott területeket keressenek fel – barátságos megközelítéssel, beszélgetéssel, a csillagos égbolt csodáinak bemutatásával, az „egy égbolt alatt” jelmondat szellemében próbálják enyhíteni a bizalmatlanságot, egyúttal terjeszteni a csillagászati ismereteket.

A valamivel több mint egy óra nagyon gyorsan elszállt, látogatóinknak indulniuk kellett lassan a repülőterre. Mindenesetre, ha bármely magyar amatőr Pristinába látogatna, örömmel fogadják az addigra remélhetőleg már teljesen felszerelt, működő, új bemutató csillagvizsgálójukban.

Molnár Péter